T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/148
KARAR NO : 2024/152
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET:2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3.b maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın; aracın trafikten men işleminin idari yargıda konu yapılması nedeniyle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü kapsamında değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş. K.
Davalı : İstanbul Valiliği
Vekili : Av. M. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında davacının34 ... 834 plakalı araç ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek:2/3-(b) maddesindehüküm altına alınan,*"alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında taşımacılık"* yaptığından bahisle, 07/10/2022 tarih ve MB/00964128 seri/sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, davacıya 3.674 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca Araç Trafikten Men Tutanağı ile de araç trafikten 30 gün süre ile men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle 24/10/2022 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği 17/02/2023 tarih [Mahkemece karar tarihi sehven 23/06/2020 olarak yazılmıştır] ve D.İş No:2022/8169 sayılı kararı**ile, itiraza bakma görevinin idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, hakimliklerinin görevsizliği nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Muterizin, 2918 Sayılı K.T.K'un Ek 2/3. maddesi (31/5/2012-6321) "ilgili belediyeden izin veya ruhsat almaksızın, belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşıyan kişiye, araç sahibine, bağlı bulunduğu durak, işyeri ve işletmelerin sorumlularına birinci fıkrada gösterilen idari para cezası üç kat olarak, fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde tekerrürü halinde ise beş kat olarak uygulanır. Ayrıca, araç her defasında altmış gün süre ile trafikten men edilir" dolayısıyla düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağına ve para cezasına itiraz ettiği anlaşılmakla,

Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 03.07.2013 tarihli ve 2013/9112 esas, 2013/15692 karar sayılı ilamında da işaret edildiği üzere Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesinde yeralan "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; İdari Yaptırım Kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebi ile birlikte İdari Yargı merciinde görülür "şeklindeki düzenleme ile Uyuşmazlık Mahkemesinin 06/03/2006 tarihli ve 2006/7 Esas, 2006/27 sayılı Kararının kıyasen uygulanması neticesinde itiraza bakma görevinin idari yargıya ait olduğu anlaşıldığından ..."

4. Davacı, aynı istemlebu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

A. İdari Yargıda

5. **İstanbul 5. İdare Mahkemesi 08/01/2024 tarih ve E.2023/1077 sayılı kararı**ile, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca iş bu davada görevli yargı kolunun belirlenmesi için dava dosyasının İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 2022/8169 D.İş sayılı dosya aslı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından; 34 ... 834 plakalı araç ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek:2/3-(a) maddesine aykırı taşımacılık yapıldığından bahisle 3.674,00-

TL idari para cezası kesilmesine dair 07.10.2022 tarih ve MB/0964128 seri/sıra no sayılı işlemin iptali istenilmekle birlikte, davacı tarafından aynı konuda İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin2022/8169 D.İş sayılı dosyası kapsamında dava açıldığı ve yapılan yargılama sonucu 17.02.2023 tarihli karar ile idari para cezası verilmesine ilişkin tutanağın iptal edilip edilmemesinin aracın trafikten men edilmesi işlemini doğrudan etkileyeceğinden uyuşmazlığın çözümü hakkında idari yargının görevli olduğu gerekçesi ile görev ret şeklinde hüküm tesis edilmesi üzerine mahkememiz nezdinde bakılan dava açılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları başlıklı 19. maddesinde; Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabileceğive elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteleyeceği, yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndereceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, dava konusu34 ... 834 plakalı araç ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek:2/3-(a) maddesine aykırı taşımacılık yapıldığından bahisle 3.674,00-TL idari para cezası kesilmesine dair 07.10.2022 tarih ve MB/0964128 seri/sıra nolu idari para cezasının iptali istemiyle davacı tarafından İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinde açılan davada, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle 17.02.2023gün ve 2022/8169 D.İş sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddine karar verilmesi üzerine iş bu dava 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9. maddesi uyarınca Mahkememizde açıldığından...

...

Açıklanan nedenlerle ,Mahkememizin görevsizliğine..."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7.5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 06/05/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-b maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

14. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

15. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

16. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin

gösterilmediği ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı maddi olay nedeniyle ve aynı araç ile ilgili olarak aracın trafikten men edilmesi kararı da verildiği ve bu kararın İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 28/02/2023 tarih ve E.2022/2367, K.2023/434 sayılı kararı ile iptal edildiği anlaşıldığından, idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

18. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3.b maddesi uyarınca verilen para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 5. İdare Mahkemesince yapılan 08/01/2024 tarih ve E.2023/1077 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 08/01/2024 tarih ve E.2023/1077 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

06/05/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN